

Rolfsted Sogns Lokalhistoriske Forening

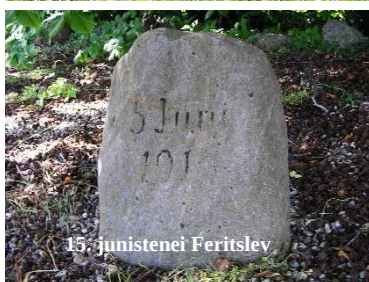
Genforeningssten Kappendrup

Genforeningddten Rolfsted

Kvindestenen i Kappendrup

15. junistenei Feritslev

Siden sidst.

Torsdag den 10. januar.

Foredrag på Ferritslev Friskole, hvor Anne Grethe Trangbæk og Helge Kristensen, Give, fortalte og viste lysbilleder fra en vandretur fra Nordkap til Give. En meget interessant fortælling. Foredraget afholdtes sammen med Foreningen Norden, Nutidens Husmødre, Ferritslev Friskole og Lokalthistorisk Forening. God tilslutning.

Onsdag den 20. februar.

Lokalthistorisk aften i Fritidshuset, hvor formand for Brugsen, Kim Bjørn Kristensen, i anledning af 125året for Brugsen, fortalte om Brugsen og dagligvarehandel på landet. Godt besøgt og interessant.

9. Maj.

Udflugt sammen med Nutidens Husmødre til Skovsgård Gods på Langeland. Vi blev afhentet i bus i Rolfsted og Ferritslev. Chaufføren var dygtig til at finde mindre, men meget smukke veje på turen derved. Da vi var mange, blev vi delt i 2 hold. Guiden var meget engageret og fortalte levende om slottets beboere og historie. Fine muligheder for selv at gå rundt. God kaffe og kage.

15. juni.

Lørdag den 15. juni blev der afholdt ”Dyssefest” i Byparken, som skulle være afløseren for Festlige Ferritslev. Anledningen var indvielse af legeplads og bålhytte. Først var der underholdning og gadeteater for børn. Der var også mulighed for bagagerumssalg. Der var bod, hvor der kunne købes pølser og burgere og i Fritidshuset kunne købes kaffe. Lokalhistorisk havde en lille udstilling, som der var flere der så. Det var desværre regnvejr, så det var en blandet fornøjelse, arrangementet blev derfor flyttet ind i Fritidshuset. Trods det må det siges, at der efter omstændighederne var et pænt fremmøde.

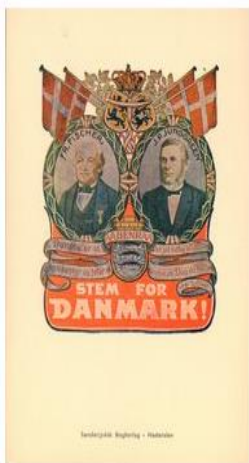
Genforeningssten i Rolfsted

Kulturministeren har besluttet, at alle mindesten for genforeningen med Sønderjylland i 1920 skal fredes. Hidtil har der gjaldt den regel, at mindesten automatisk er fredet, når de har stået et bestemt sted i 100 år.

I Fåborg-Midtfyn Kommune er der i alt 9 mindesten, og den ene står i Rolsted. Selv om den absolut ikke har stået på sin nuværende plads i 100 år, vil den altså herefter være fredet. En anden mindesten står i Kappendrup.

”Genforeningen” med Sønderjylland er et lidt flot udtryk, for betegnelsen Sønderjylland dækkede oprindeligt over hele Slesvig, dvs. helt ned til Ejderen, hvor Holsten begynder. Som bekendt var det kun den nordligste del af dette område, der blev genindlemmet i Danmark i 1920. Da det i oktober 1918 stod klart, at Tyskland ville tabe krigen, blev det pludselig en realistisk mulighed at få en del af Sønderjylland tilbage, men hvor meget skulle man gå efter? Skulle man vælge

en såkaldt demokratisk model, hvor folk simpelt hen stemte, og så lagde man grænsen efter befolkningens ønsker, eller skulle man bruge et historisk princip og genetablere en tidligere grænse, enten ved Dannevirke eller ved Ejderen? De fleste - og herunder den danske regering - gik ind for den

Afstemningsplakat 1920. Tegnet af Rasmus Christiansen. Fra Rigsarkivet. (CC BY-SA)

demokratiske model, men nogle private grupper fik adgang til fredsforhandlingerne i Versailles og talte for Dannevirke-modellen. Det forkludrede sagen noget, at den franske regering ønskede at beskære og ydmyge Tyskland mest muligt og derfor støttede det private danske initiativ, men efter en del ballade og en mindre regeringskrise blev resultatet, at grænsen blev lagt fast ved afstemning, hvor den nu ligger. Det skete ved afstemninger den 10. februar og 14. marts 1920. Fra 15. juni 1920 var (den nordlige del af) Sønderjylland igen dansk. Begivenheden blev levende fulgt af den danske befolkning, og der er rejst mindsten mange steder, og altså også i Rolsted, hvor der også blev afholdt en fest. Men det mærkelige er, at alt tyder på, at stenen først blev rejst i 1945. Det er i hvert fald, hvad der blev oplyst til Jens Anker Ambirk, da han registrerede stenen og lagde oplysningerne på nettet (<http://ambirk.eu/genforeningsstene/rolfsted.htm>). Så vidt jeg kan finde ud af ved at se i Rolsted Bylaugs protokol, blev der lavet et anlæg i 1922, som lå der, hvor tidligere borgmester Knud Knudsens have nu ligger. Anlægget blev lavet på den ”ved Vejen og Sprøjtehusets Flytning fremkomne betydelige Plads”, efter af Sognerådet havde bekostet en sløjfning af Rolsted gadekær. Det havde ligget, vor Kirkevejen i dag rammer Skindegyde. Vejen havde tidligere gået nord om

gadekæret, men blev nu rettet ud, så den kom til at følge skellet af ”Kr. Jensens Mark”.

I anlægget blev der plantet et egetræ til minde om kvindernes valgret 1915, men selve stenen optræder først i Bylaugets protokol i 1945, hvor Lauget bogfører en udgift på 19 kr. for ”Bogstaver i Stenen”. Det passer med de oplysninger, Jens Anker Ambirk fik af lokale.

I 1969 købte Knud Knudsen grunden ved siden af anlægget, som blev lagt ind i hans have. Efter forhandling med Bylauget blev anlæg, sten, flagstang og egetræ flyttet til sin nuværende placering på Ørbækvej. Ifølge mundtlig oplysning lovede kommunen i den forbindelse af stå for vedligeholdelsen af anlægget, men det blev glemt, da vi blev en del af Årslev Kommune. Træet måtte naturligvis nyplantes, og Kortegaards Planteskole forærede et passende egetræ til formålet. Her må vi så regne med, at det finder sin blivende plads, efter at stenen er blevet fredet af Kulturminister Mette Bock.

Grænseforeningen ønsker at markere 100-året for genforeningen i 2020. Vi vil gerne efterlyse folk, som ved noget om stenen. I Bylaugets protokol kan man også se, at der i hvert fald indtil 1933 hvert år blev afholdt en ”Genforeningsfest”, som optræder i regnskabet som udgift til musik (40 kr.) og leje af forsamlingshus (15 kr.). Er der nogen, der ved noget om denne lokale markering af genforeningen?

Kommende arrangementer.

Foredrag på Ferritslev Friskole 15 januar kl. 19.00.

Vi fejrer i år, at Grænseforeningen har 100 års jubilæum. Formanden for foreningen her i Fåborg- Midtfyn, Per Grau Møller, fortæller om Genforeningens betydning for i dag.

Efter kaffepausen er der underholdning ved Horne Mandskor- ca. 40 mænd vil synge nordiske sange i 1 time, men også enkelte ørehængere af udenlandsk oprindelse, men på dansk.

Arr. Foreningen Norden Fåborg- Midtfyn, Lokalhistorisk Arkiv Rolfsted, Nutidens Husmødre og Ferritslev Friskole.

Torsdag d. 14. maj

Besøg på Morten Korch Museet og Kærsgård Transportmuseum, Brenderup.

Morten Korchs museum har til huse i den historiske Fyllested gamle vandmølle. En guide fortæller historien om den folkekære forfatters liv og arbejde. Vi får mulighed for at opleve den fynske idyl, som han skrev om i sine bøger.

Nærmere oplysninger i næste nummer.

.

Slægtsforskning fortsætter 5. oktober og 23. november kl. 10 på Rolfsted Skole

Kursusleder Bodil Ravnholt fører os videre med at finde vores slægt via internettet hvor kirkebøger og meget mere er gemt.

Alle kan deltage, dog af hensyn til fortæring bedes man tilmelde sig til Kirsten Grell enten på tlf. 21 77 47 24 eller på mail post@rolfstedmølle.dk

adr.

1

**Annelise og Bent Andersen,
Langdyssevej 20,
15863 Ferritslev Fyn**

Bestyrelsen for Lokalhistoriske Forening

Thorkil Jacobsen, formand	65982003
Kirsten Grell	21774724
Anna Z. Therkildsen	21453402
Peder S. Frandsen	40370179
Inger Tønning	65982500

Rolfsted Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Adr.: Ferritslev Fritidshus

Ørbækvej nr. 916 A (1. sal)

Åbent i lige uger om onsdagen fra 16 til 17 og efter aftale
med leder Arne B. Pedersen, tlf. 65 98 12 74.

mob. 21 60 06 72

Fra 1. November vil Thorkil Jacobsen være arkivleder

Tlf.: 65982003

Lukket i juli og august og i skoleferier.

E-mail: rolfstedarkivet@yahoo.dk

Hjemmeside: www.rolfstedarkivet.dk